

กระทู้ถามที่ ๓๐๓ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง การประกันภัยพืชผลการเกษตร
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันเกษตรกรชาวสวนผลไม้ในประเทศไทยต้องประสบความเดือดร้อนเป็นอย่างมากจากปัญหาความเสียหายของพืชผลการเกษตรอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ ซึ่งความเสียหายจากภัยธรรมชาตินี้ได้ทวีความรุนแรงและมีความเสียหายเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวสวนผลไม้จะมีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูงกว่าเกษตรกรอื่น และการเกิดภัยธรรมชาติในแต่ละปีนำไปสู่ความเสียหายต่อไม่ยั้งต้นที่ใช้เวลาหลายปีในการดูแลรักษาจะทำให้ผลผลิตได้ ทำให้เกษตรกรชาวสวนต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายและความสูญเสียสูงกว่าเกษตรกรอื่น ที่ผ่านมารัฐบาลได้กำหนดแนวทางความช่วยเหลือโดยการจะจัดทำโครงการประกันภัยพืชผลทางการเกษตรและจัดตั้งกองทุนร่วมบรรเทาความเสียหายทางการเกษตรขึ้น แต่ขณะนี้ก็ยังไม่มีความชัดเจน จึงขอเรียนถามว่า

๑. การช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนผลไม้โดยการดำเนินการประกันภัยพืชผลทางการเกษตร มีแนวทางและนโยบายที่ชัดเจนอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรบ้าง

๒. เกษตรกรชาวสวนผลไม้จะต้องมีแนวทางการปฏิบัติในการได้รับความช่วยเหลือจากมาตรการของรัฐบาลในกรณีที่เกิดภัยธรรมชาติขึ้นอย่างไร

๓. มาตรการในการประกันภัยให้กับเกษตรกรชาวสวนผลไม้ที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติในระยะยาวเป็นอย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ธวัชชัย อนามพงษ์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติพัฒนา

จังหวัดจันทบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๐๓ ร.

ของ นายธวัชชัย อนามพงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดจันทบุรี
เรื่อง การประกันภัยพืชผลการเกษตร

ข้าพเจ้า นายสมคิด จาคูศรีพิทักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ การช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนผลไม้โดยการดำเนินการประกันภัยพืชผลทางการเกษตรมีแนวทางและนโยบายที่ชัดเจนอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรบ้าง

คำตอบข้อ ๑ รัฐบาลขอเรียนว่าปัญหาความเดือดร้อนของชาวสวนผลไม้ที่เกิดจากภัยธรรมชาติ รัฐบาลมิได้นิ่งนอนใจ ได้มอบหมายให้ทุกจังหวัดเร่งช่วยเหลืออย่างเต็มที่โดยเฉพาะปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีพและการทำกิน พร้อมทั้งหาแนวทางป้องกันปัญหาในระยะยาวให้เหมาะสมตามสภาพแต่ละพื้นที่ โดยกรมอุตุนิยมวิทยาเป็นหน่วยงานสนับสนุนเรื่องระบบการเตือนภัยล่วงหน้า

สำหรับการประกันภัยพืชผล เป็นมาตรการระยะยาวที่รัฐบาลมอบหมายให้กระทรวงการคลัง พิจารณารายละเอียดที่เหมาะสมเพิ่มเติมเพื่อต้องการให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเกษตรกรรายย่อย ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนจึงขอเรียน ดังนี้

๑) ในช่วงแรกที่จะมีการดำเนินงานประกันภัยพืชผลในรูปแบบกองทุนร่วมบรรเทาความเสียหายทางการเกษตร ได้กำหนดวัตถุประสงค์ช่วยลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ข้าวนาปรัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นกลุ่มแรกก่อน โดยจะคุ้มครองภัย ๓ ชนิด คือ อุทกภัย ฝนแล้ง และवादภัย โดยเกษตรกรสามารถสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้โดยวิธีสมัครใจ (Voluntary) ทั้งนี้ รัฐบาลจะช่วยสนับสนุนค่าเบี้ยประกันภัยร่วมกับเกษตรกรฝ่ายละ ๕๐ % เพื่อไม่ให้เป็นการภาระหนักแก่เกษตรกรจนเกินกำลังและเป็นการจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นพื้นฐานลำดับแรกที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและความยั่งยืน

๒) การประกันภัยพืชผลเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย นับตั้งแต่สิ้นสุดโครงการทดลอง (Pilot Project) เมื่อปี ๒๕๒๗ ยังไม่ปรากฏการดำเนินงานอย่างจริงจังทำให้ต้องอาศัยหลักพื้นฐานจากทฤษฎีการประกันภัยเป็นกรอบแนวความคิด ได้แก่ ทฤษฎีความน่าจะเป็น กฎจำนวนมาก (Law of Large Scale) และกฎการเฉลี่ย (Law of Average) ทั้งนี้ เพื่อกระจายความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้เป็นการเฉลี่ยความสูญเสียร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยต่ำและทำให้มีผู้ประกันภัยมากขึ้น โดยหลักการนี้ จึงต้องเลือกคุ้มครองพืชที่มีเกษตรกรปลูกจำนวนมาก

นอกจากนี้ข้าวยังเป็นสินค้าส่งออกอันดับ ๑ ใน ๑๐ ที่มีมูลค่าสูงสุด มีพื้นที่เพาะปลูกและมูลค่าผลผลิตมากที่สุด ขณะที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจ ๑ ใน ๕ เป็นฐานวัตถุดิบสำคัญของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ เกษตรกรจำนวนมากกว่า ๔ ล้านครัวเรือนปลูกข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หากประสบภัยธรรมชาติจะมีผลกระทบโดยตรงต่อเกษตรกรจำนวนมาก และมีผลกระทบทางอ้อมต่อผู้บริโภคในช่วง ๓ ปีแรก จึงกำหนดให้เป็นพืชเป้าหมายที่จะให้การคุ้มครอง ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีการประกันภัย โดยเกษตรกรกลุ่มใหญ่จะได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

๓) การประกันภัยพืชผลตามแนวทางดังกล่าว คาดว่าจะดำเนินการในช่วง ๓ ปีแรก เพื่อให้มีข้อมูลเชิงสถิติใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการโดยไม่สร้างภาระด้านงบประมาณแก่รัฐบาล หลังจากนั้นจะมีการพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการขยายการประกันภัยพืชผลชนิดอื่นต่อไป โดยไม่ผลชนิดใดที่มีความเสี่ยงภัยสูง ก็จะนำมาพิจารณาเพื่อให้ความคุ้มครองตามหลักการประกันภัยพืชผลดังกล่าว

คำถามข้อ ๒ เกษตรกรชาวสวนผลไม้จะต้องมีแนวทางการปฏิบัติในการเข้ารับความช่วยเหลือจากมาตรการของรัฐบาลในกรณีที่เกิดภัยธรรมชาติขึ้นอย่างไร

คำตอบข้อ ๒ รัฐบาลขอเรียนว่า แม้ขณะนี้ขอบเขตการประกันภัยพืชผลจะยังไม่คุ้มครองชาวสวนผลไม้ก็ตาม แต่เพื่อเตรียมการให้เกิดความเข้าใจที่ดี เกษตรกรจะได้มีความพร้อมทันทีที่มาตรการได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการ ดังนั้น แนวทางที่เกษตรกรพึงปฏิบัติแบ่งเป็น ๒ กรณี คือ

กรณีที่ ๑ การช่วยเหลือตามมาตรการช่วยเหลือของส่วนราชการ

เมื่อเกษตรกรชาวสวนผลไม้ประสบความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ เกษตรกรสามารถขอรับการช่วยเหลือได้จากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยแจ้งความเสียหายผ่านที่ทำการปกครองอำเภอ และสำนักงานเกษตรอำเภอ หรือผู้ใหญ่บ้าน หรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อทำการสำรวจข้อมูลในพื้นที่จริงแล้วเสนอขอความช่วยเหลือตามลำดับขั้นต่อไป ส่วนใหญ่การให้ความช่วยเหลือจะอยู่ในรูปของสิ่งของบรรเทาทุกข์เครื่องอุปโภคบริโภค และปัจจัยการผลิต อาทิ พันธุ์พืช ปุ๋ย สารเคมีเพื่อฟื้นฟูสภาพดิน เป็นต้น

กรณีที่ ๒ การช่วยเหลือตามมาตรการประกันภัยพืชผล

หากมาตรการประกันภัยพืชผลดำเนินการผ่านพ้นช่วง ๓ ปีแรก และภายหลังได้ขยายผลการคุ้มครองแก่เกษตรกรชาวสวนผลไม้ สิ่งที่เกษตรกรต้องเตรียมตัว คือ

๑) ต้องเข้าร่วมฟังคำชี้แจงทุกครั้งที่มีการนัดหมาย ไม่ว่าจะเพื่อการดำเนินงานขั้นตอนใด เช่น รับสมัครสมาชิก การขึ้นทะเบียนแปลง การจ่ายเงินชดเชยความเสียหาย ฯลฯ

๒) ต้องเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนเพื่อสะดวกในการบันทึกข้อมูลจะทำให้ได้รับบริการที่รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น ภาพถ่ายโฉนดที่ดิน บัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน สมุดบัญชีเงินกู้ - สมุดบัญชีเงินฝาก เป็นต้น

๓) ให้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุด ประเด็นนี้มีความสำคัญมากเพราะจะเป็นฐานข้อมูลของเกษตรกรทุกราย หากตรวจสอบว่าให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ เกษตรกรอาจไม่ได้รับพิจารณาให้เป็นสมาชิกหรือไม่ได้รับการคุ้มครองตามเงื่อนไข

๔) ปฏิบัติตามคำแนะนำและเงื่อนไขของมาตรการประกันภัยพืชผล เพื่อให้การคุ้มครองมีผลตามกฎหมายโดยบริสุทธิ์ใจ และช่วยให้การลงทุนปลูกไม้ผลได้รับผลที่คุ้มค่า

๕) ยอมรับการตัดสินตามความเป็นจริง โดยเฉพาะขั้นตอนการประเมินความเสียหาย ต้องมีส่วนร่วมและยอมรับผลตามความเป็นจริงอย่างมีเหตุผล

๖) ต้องซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่เกี่ยวกับเงินไม่ว่าจะเป็นการจ่ายค่าเบี้ยประกันภัย หรือการรับเงินชดเชยความเสียหาย

คำถามข้อ ๓ มาตรการในการประกันภัยให้กับเกษตรกรชาวสวนผลไม้ที่ได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติในระยะยาวเป็นอย่างไร

คำตอบข้อ ๓ รัฐบาลขอเรียนว่า หากการดำเนินงานการประกันภัยพืชผลในรูปกองทุนร่วมบรรเทาความเสียหายทางการเกษตรในระยะ ๓ ปีแรก ที่ให้ความคุ้มครองแก่เกษตรกรที่ปลูกข้าวนาปี ข้าวนาปรัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีประโยชน์กับเกษตรกรอย่างแท้จริง ก็จะมีการพิจารณาขยายไปสู่การคุ้มครองพืชอื่นรวมทั้งสวนผลไม้ เพื่อช่วยเกษตรกรลดภาระความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ